

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ
EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendszeres tagdíja évi 200 lel, ktsz. gazdák, gazdatársak és gazd. alk. részére 150 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát 100 lel pótdíj ellenében kapják. r

A lapfelfigyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 350 lel Negyed évre 100 lel
Fél évre 180 lel Egyes szám 7 lel

A vetőmagcsere.

Irta: Simák Ferenc földbirtokos.

A régi tapasztalt gazdák is tudták már, hogy egy vidéken hosszú éveken át termelt növény elkorcsosodik, degenerálódik s ezt a korcsosodást, vagy fajtaleromlást azzal igyekeztek elkerülni, hogy messzebb vidékről cserélgettek vetőmagot. Már ez egyszerű módszerrel is elég türehető eredményeket értek el.

Mennyivel könnyebb a mai gazda helyzete, amikor kipróbált, nagy szakértelemmel és lelkiismeretes vezetett növénynemesítőtelepeink vannak.

Ha a szükséges vetőmagcsere ilyen nemesítőtelepről szerezzük be, nemcsak az elkorcsosodástól óvjuk meg növényeinket, de amennyiben a nemesítőtelepek csakis hosszú éveken át kipróbált és legjobban bevált nemes magokat bocsátanak forgalomba, így úgy minőség, mint mennyiség tekintetében kell, hogy a legnagyobb eredményeket érjük el.

Ezt tudja is, meg is van róla győződve minden képzett gazda, miért van tehát, hogy nemesítőtelepeink a nagy gondnal, költséggel és fáradtsággal kitenyészett nemes vetőmag nagyrészt felőrléssel és feltakarmányozással tudják csak értékesíteni.

Ha a gazdáinkat kérdezzük meg efelől, azt felelik, hogy a nemes vetőmag drága és nagyon megdrágítja a vasutit fuvar.

Hát valóban, a magas vasuti fuvar nagyon megdrágítja, különösen kis mennyiségnél, a nemes vetőmag beszerzését, már pedig, hogy az általánosan elterjedjen, mégis csak országos érdek, egyik főtenyezője ez a többtermelésnek, azért itt az államnak kellene közbelépni és 50—75 százalékkal csökkenteni a nemesítőtelepekről igazolisan vetés céljára elszállított vetőmagvak fuvardíját.

Ami pedig a 30—40 százalékos felárat illeti, ez a nyugodtan bele gazdatársaim, hiszen — amennyiben kis mértékben veszik azokat igénybe gazdáink — ez a felár a magas előállítási költséget sem fedezi, ha azonban egyszer a nemes vetőmag használata általános lesz, akkor ez a felár felére, vagy talán negyedére is le fog szállani. Figyelembe veendő azután a 98 százalékos csira- és 100 százalékos tisztasági százalék is (vajjon a mi általunk a gép alól eladott búzáknak ilyenek-e?).

Itt vannak aztán az augusztus és szeptemberi legalacsonyabb terményárak, hiszen ha a múlt évben eladott vetőmagot ez év április havában adták volna el, úgy talán minden vetőmagjellel nélkül is megkaphatták volna ezt a felárat.

De hát szerintem nemcsak ez az oka a nemes vetőmag el nem terjedésének, hanem oka először a gazda közönye, másodsor pedig az a spekuláció, hogy majd cserélünk a szomszéd urtól, vagy legrosszabb esetben majd az ugynevezett utántermelőktől szerezzük azt be kisebb felárral és fuvar-költséggel.

A cséplőgép üzemzavarai folytán előálló szemvesztés okairól és azok megszüntetéséről.

Összeállította: Paul Kamill

II.

III. Szem marad a törekben.

1. Ha a törek-réteg a törekrostán nagyon vastag és a törek réteg legtetején lévő szem nem képes a rostán átesni, hanem a törekkel együtt kerül ki a gépből. — Vastag lehet a törek-réteg:

Ha nagyon száraz, vagy korhadt anyagot csépelünk és elfelejtettük a szalmarázó ládát huzallal bevonni.

Ha a kosár a szükségesnél közelebb van a dobhoz.

Ha a kosár nincs garatszerűen beállítva.

Ha a törekrázó-tengely fordulata lassú (szijcsuszás, rossz átétel).

Ha nagy a hézag a szalmarázó ládák között (léceket szegezünk a láda oldalra.)

Ha kifelé tulságosan emelkedő helyzetű a törek-rosta.

Ha az etető nagyon tömi a gépet.

Ha a rosta-rázó sebessége valami hiba következtében kicsi (ezen hibák lehetnek: a függő és vezető rugók kotyogása, hajtórudfej kopogás, stb.)

2. Ha a törek-réteg a törek-rostán nagyon vékony, mivel a törek-rosta felület kicsi, vagyis a dob által percenként leirt felülettel nincs arányba hozva. Vékony lehet még a réteg, ha a törekrosta nagyon kifelé lejt.

Ha maga a cséplőgép nagyon előre lejt.

Ha a tulszár az anyag gyorsan lecsuszik a rostán. (Megemeljük a rosta elejét, vagy léceket teszünk eléje.)

Ha a törekrázó tengely nagy fordulata miatt a rosta rázó sebessége túl nagy, mely olyankor fordul elő, ha az etető nem egyenletesen etet (nagy kihagyásokkal).

3. Ha a rostán az anyag megakad, abban az esetben

ha az repedésekkel bír;

ha lyukai nem simák hanem szálkásak, érdesek;

ha a rosta elgörbült, vagy nagybajuszu anyagot meg erre hullva, a rosta lyukaiban megtömül.

4. Ha a II-ik tisztítóban visszafújt anyaggal a szem is vissza jön, mivel a kis szelelő szélárama túlerős (Normális széláram mellett is megeshk, ha a szem szorult, vagy túlkönnyű.)

5. Ha a törek rosta alatt levő csuszó-lemezen az anyag megakad, mivel az ki van puzosodva, vagy meg van repedezve.

IV. Szemvesztés a szalmában; okai ennek.

1. Hogy a szalmarázók nem rázzák ki teljesen a szemet a szalma csomók közül, mivel a láda rácsozata sűrű, vagy rácsozat göröngyökkel, sárdarabokkal, szalmával be van tömve.

Ha a szalmarázó könyöktengely percenkénti fordulata túl nagy, tehát gyorsan kimegy a szalma.

Ha viszont ugyanez a tengely fordulata

tul kicsi, amikor is a szalmaréteg a ládák felhalmozódik és a felső rétegben levő szem nem képes átesni.

2. Ha a gátló-deszka túl magasra van emelve, amikor is a szemnek a kiostálódáshoz nincs elég ideje. (A nedves szalmát tovább kell visszatartani, mivel a szem a szalmához tapad, ilyenkor a meglevő gátlók nem elegendők, hanem még zsák darabokat is kell fel függeszteni gátlás céljából és lassabban etetünk.)

3. Ha a cséplőgép előre lejt s így a szalma hamarabb kijut a gépből.

4. Ha a gép mellső kerekkel magasabban állanak s így a ládákban a szalma felhalmozódik.

5. Ha a kosár-lemez, vagy a III-ik kosár-rész le van fektetve, mikor is a szalma a szemmel együtt messzire dobódik és így a ládák rostafelülete nincs eléggé kihasználva.

6. Ha a gép keresztirányban nem áll vízszintesen s így a lejtési oldalon halmozódik fel az anyag.

7. Ha a szalma utánrázó el van dugulva és végül, pedig

8. Ha az etető nem etet egyenletesen és a gépet túltömi.

V. Csépeletlen kalász a szalmában.

1. Ha a dob kerületi sebessége kisebb az előírtnál, vagy lassú. — Ez az eset felléphet, ha a transmissio — átétel helytelen, vagy ha a főszij csuszik.

2. Ha a kosár-állítás tág.

3. Ha a kosár-állítás egyoldalú.

4. Ha a kosár és dob lécei kopottak. Rendesen a közepén, amikor is már az utánállítás sem segít, csakis a lécek lemunkálása, esetleg kicserélése.

5. A kosár belső felülete elgörbült.

6. A doblécek közül egyesek alacsonyabban fekszenek.

7. A dob és kosár léceinek élei nem egyenes vonalúak.

8. A kosárlécek élei a tartós használat következtében legömbölyödtek, minek folytán a kosár a kévét nem tartja vissza, s így azok kevesebb ütést kapnak.

9. A szeges rendszernél a kosár-szeg legfelsőbb pontja a dobléctől 25 mm.-nél nagyobb távolságra van.

10. Ha a szegek elkoptak.

11. Ha a dobszegek nem felezik pontosan a kosárszeg-közti.

12. Ha az etetés egyenlőtlen, főleg nagy adagok beadása.

13. Ha a csépelelő anyag szorult szemű.

14. Ha a csépelelő anyag nedves, a mikor is csak közeli kosárállítás segít, ebben az esetben azonban felléphet a szemtörés.

VI. Csépeletlen kalász a törek közt:

1. A kosársodronyzat tág, s így a kalász-fejek átesnek.

2. Ha a kosársodronyok elkoptak, vagy elgörbültek.

3. Ha rövid a kosár, azaz a kosároltal-rész és a cséplőgép burkolata közt hézag van. Ez esetben a kijövő törek bal vagy jobb oldalán találjuk a csépeletlen kalászt.

4. Szeges rendszernél a helytelenül felszerelt szegek ollószerűen lecsipik a kalászokat.

5. Ha az anyag rothadt, korhad.

Ezek volnának a sok más eset közül a leggyakrabban előforduló okok, melyek miatt a cséplőgépek nem végez tökéletes munkát és anelyeket már a munka helyszínén lehet korrigálni kis utánjárással és fáradsággal. A fő az, hogy a gépkezelő ne legyen feületes, a gazda pedig ne legyen mindenbe belényugvó! A cséplés oly munka, amit siettetni nem lehet anélkül, hogy az meg ne bosszulja magát, sajnos rendszeren a hozzá nem értő kis gazda rovására, amikor is nem az elvégzett munka tökéletességére, hanem a mennyiségére van helyze a főszó.

Fentiekből láthatjuk, hogy a legtöbb esetben a gép helytelen felállítása, a gép munkaközbeni lesüllyedése, illetőleg a vízszintes helyzetből való kimozdulása, a hajtósíjak meglazulása, illetőleg csuszása, a különböző rosták eldugulása, főleg azonban a gépnek kapzsiság folytán elrendelt tuletetése idézik elő ezen rendellenességeket!

Mindezen bajok elkerülhetők, ha minden hosszabb megállásnál, de legalább minden 4—5 órai munka után az összes rostákat kibontjuk és megtakarítjuk, ha állandóan olajozunk, ha figyelemmel kísérjük a tengelyforgásokat, ha állandóan tekintettel vagyunk a cséplendő anyag minőségére, száraz, nedves, szorult, vagy korhadt voltára és ezekhez mértén állítjuk be a gép működését, ha a gép nagyobb rázásnak kitett részén levő meglazult csavarokat utána húzzuk, ha a cséplendő gabonának megfelelő helyes rostát alkalmazunk, ha legalább kétszer naponta, de eső után megpuhult talajon többször is meggyőződünk, hogy a gép keresztben és hosszában is vízszintes helyzetben van e, legfőképpen azonban, ha egyenletesen elterjed a gépet, nem tömjük túl, de nem is járaltuk üresen; ha a kéréket kibontva és szétterítve helyezzük a kosárba, ha a cséplést komolyabb munkának tekintjük mint a szüretet.

Egy újabb növénybetegségről.

Irta: Dr. Péter Béla.

Talán csodálkozni fog a kedves olvasó, hogy lehetséges „újabb növénybetegségről” szó? hiszen annyi már a növénybetegség, hogy nagyon is sok. És mégis úgy van, minduntalan akad újabb és újabb baj a növények természetesen körül. Ugy látszik a kor haladása a növénybetegségek tudományában is tapasztalható, nincs megállás, újabb és újabb meglepetések érik a növénytermelő gazdát.

Mikor én pályámat megkezdtem, akkor a szőlősgazdának még fogalma sem volt sem a filloxeráról, sem a peronoszporáról, még az egyetem tudós tanárai sem vettek róluk tudomást. Egyetemi hallgató koromban hangzott fel elsősorban a vészkiáltás, hogy a filloxera veszélyezteti szőlőinket és fiatal tanár koromban vonult be szőlőinkbe a peronoszpora. Azóta a nyakunkon van a szőlőnek ez a két veszedelmes ellensége. Ma nem a szőlőnek, hanem a *komlónak* újabb veszedelméről kell beszámolnom. E idén a komlón fedeztünk föl újabb betegséget, amelyet eddig nem ismertünk és amely nagy veszedelemmel fenyegeti komlóültetvényeinket.

A komlón a nagyobb számu állati ellen-ségein kívül leginkább a *lisztharmat* (*Sphaerotheca Castagnei* Lev.) szokott élősökködni, amely fehér penészfoltjaival nagyon gyakran bevonja a komlólevelek színét, azaz a felső lapját.

A lisztharmaton kívül még ragyabetege is ismeretes a komlóleveleken, amely apró barna száradó foltokat okoz a komló leveleken. Más penész eddig nem észlelték a komló levelein, legfeljebb a korompenész, amely azonban nem igazi élősd. Állati ellensége, bogár, levéltetű, hernyó, atka, csiga stb. azonban változatos tömegben szokta a komlót károsítani. Mindezekhez most egy új ellenség szegődött

t. i. a *Peronoszpora*. Eddig nem ismertük a komló peronoszpora-betegségét, de ezidén oly ijesztő mértékben lépett fel itt Erdélyben a komlóültetvényeken, hogy az aggodalmat keltő.

Cseh Zoltán földbirtokos Héjjasfalváról küldött be hozzám beteg komlóleveleket, amelyeken nagyon felűnő módon konstatalható volt a peronoszpora jelenléte. Első ízben ez év április 30-án küldte be a beteg komlóleveleket, a melyek kapcsán ezeket írja:

„A mellékelt küldött komlóhajtásokon látható betegség mult évben is lényeges kárt tett komlósomban és az idén is újra fellépett. Különösen azokat a hajtásokat lepi meg, melyek kissé késve bujtak elő, de később ráterjed a már felfutott hajtásokra is. A megtámadott hajtás fejlődésében visszamarad, tengelye megrovidul, az egyes levélpárok sokkal sűrűbben ülnek a száron, a levelek sárgásak, összezsugorodtak és hátlapjukat koromszerű bevonat lepi.

Eleinte úgy gondoltam, hogy ez a korompenész nevű betegség, de ennek *Fruwirth* „Hopfenbau”-jában foglalt leírása nem talált teljesen a nálunk jelentkező betegségre.

A *Fruwirth* leírta penész előbb fehér bevonat, mely júniusban lép fel, s júliusban feketedik meg. Nálunk már április végén, május elején találhatók a beteg hajtások, de kizárólag fekete bevonattal lepve.”

Mi ezeket a beteg komlóhajtásokat megvizsgáltuk és a mikroszkóppal határozottan a peronoszpora jelenlétét konstataltuk.

Ez a megállapítás annál meglepőbb volt, mert semmiféle könyvben nem találtam annak a nyomát, hogy a komlón is élősökködjék a peronoszpora. A mint utólag értesültem, csak annyi ismeretes a tudományos világban, hogy 1906-ban *Japánban* észlelték a komlón a peronoszporát. Sem előtte, sem utána, sehol a világon.

Észleletünk tehát tudományos szempontból is nagyon érdekes és nevezetes, de sokkal jelentősebb *Cseh Zoltán* úrnak második jelentése, amellyel egyidejűleg beteg és tönkretett komlótozokat küldött be vizsgálatra. Augusztus 22-én ezeket írja *Cseh Zoltán* úr:

„Ez év tavaszán az E. G. E.-hez beküldött néhány beteg komlóhajtást Igazgató úr volt szives megvizsgálni s rajtuk peronoszporát találva, a bordói lével való permetezést ajánlani. Ezt magam is, valamint több segesvári komlótermelő is megkíséreltük; sajnos valószínűleg későn, mert lényeges különbséget a permetezett és a nem permetezett táblák közt nem látunk. A permetezés után igen buján fejlődtek a komló alacsonyabban fekvő, termést nem hozó oldalhajtásai; de a karó telején a betegség tovább terjedt. A termés az idén is, mint a mult évben, kevés; s 90 % ban vörös.”

„Mellékelt küldök egy kis mintát, melyen látható, hogy a tobozok a világos sárgás-vöröstől egészen sötétbarnáig terjedő színskálájú foltokól vannak eléktelenítve; bár még fejletlenek, mégis könnyen széthullanak, mint máskor a túlerett komló; az egyes tobozlevelek hegye gyakran le van száradva. Máskor is volt a komló közt 10—15% tarka; de ilyen arányu megvörösödésre az idősebb komlótermelők 40—50 évre visszamenőleg sem emlékeznek. Amely komlóskertekben a tavaly, bár kevés, de szép komló termelt, az idén azokban is mind vörös. Tapasztalataink szerint az esős és szeles időjárás kedvez a komló megvörösödésének; a tavaly, de különösen az idén bőven volt részünk mind a kettőből.”

Vajjon a fokozott nedvesség és a szél által okozott zúzdás közvetlenül idézi elő a komló megvörösödését, vagy pedig csak elősegíti valamely betegség kifejlődését? Igen hálás volnék, ha Igazgató ur a beküldött minta alapján erre a kérdésemre feleletet volna szives adni, s esetleg a védekezés módjáról is tájékoztatna.

Szerény véleményem szerint ez igen nehéz lenne, tekintettel a komlónövény 7—8 m-es

magasságára. Még megjegyezni tartom érdekesnek, hogy míg eddig a komlóbolhának csupán májusi első generációja tett kárt, most a második generáció a legmagasabban lévő fiatal hajtásokat is összerágta sőt a tobozokat is kikezdte.”

Mi a beküldött megvörösödött komlótozokat mikroszkopiumi vizsgálat alá fogtuk és a beteg komlótozokkákon is konstataltuk a peronoszpora tömeges jelenlétét. Ebből tehát azt következtethetjük, hogy a komlótozokká idővel megvörösödését és barnulását a peronoszpora okozta. Tehát nemcsak a levelek megtámadása által tesz a peronoszpora kárt, hanem közvetlenül a termést is tönkre teszi.

Azt hiszem a fentebb elmondottakhoz nem kell kommentár!

Ime egy új veszedelem, amelyről eddig nem volt tudomásunk!

Még az a kérdés vár megfejtésre, hogy a komlón fellépett peronoszpora a peronoszpora-félék melyik fajához tartozik? Azonos e a szőlő peronoszporájával, amelynek tudományos neve: *Plasmopara viticola*? Avagy másféle fajjal áll rokonságban, amilyenek a mák, a keresztes virágok, a cukorrépa, a herefélék, dinnye, vagy burgonya és paradicsom levelein okoz betegséget?

Ezt a további vizsgálatokból kell kiderítenünk.

Aranyér

„Anusol” Soedecke

ANUSOL
KÖNYV VÉDELEM

Aranyér ellen több mint 25 éve a legjobban elismert szer.

Egyszerű alkalmazás, biztos siker. Minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyuladt, sebes és vérző helyeket. Ártalmatlan alkatrészekből mentes. Reggel és este egy kúpocskát lesz a végbélbe bevezetve.

3932

Minden patikában és drogériában kapható.

Raktár: F. H. MEES

BUCURESTI, Cal. Grivitei 61

Gyár címe: Soedecke & Co. chem. fabr. Leipzig.

Törvények, rendeletek.

Utazási biztosítás. A CFR vezérigazgatósága közli, hogy az állomásokon működő utasbiztosítást egy nemzetközi biztosító társaság eszközli, azonban a CFR vonalain ez a biztosítás semmi esetre sem kötelező.

A postatarifa felemelése. A kormány tervbe vette a postatarifa felemelését. Amint értesülünk, az új postatarifa azon elven épül fel, hogy az illetékek az 1914. évi illetékek 40 szerezésére emeltessenek. Az eddigi megállapítások szerint az egyszerű levél 4 lejjel, a postai és képeslevelezőlap 2 lejjel, az ajánlott levelek 14 lejjel illetékezendők. Távirati díj szavanként 2 lej. Telefonbeszélgetések 20—45—60 lej. Telefonelőfizetés 4—6—10,000 lej lesz.

Szabad a vajkivitel. Arról értesülünk, hogy a minisztertanács feloldotta a vaj kivételének tilalmát. A vajkivitel ma naptól kezdve szabad, de kiviteli illetéke krg.-ként 15 lej.

Uj pálinkafőzőüstök eladásának tilalma. A pénzügyminiszterium rendeletileg beillotta az új pálinkafőző üstök eladását. A szeször-

vény eldírja, hogy az 1926. év végéig üzemen volt pálinkafőző üstökön kívül egyedül Bessarabia területén és ott is csak 250 darab új üst hozható forgalomba. Ezek szerint a kereskedőknél raktáron levő üst-készlet beföldön a jövőben egyáltalában nem értékesíthető.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó.

A Cukorrépa ermelők Szövetsége a Marostorda vármegyei Földmives Szövetséggel karöltve folyó évi szeptember hó 28 án, kedden Lázár Simon szövetségi elnök ur keresztel gazdaságában

cukorrépatermelői vándorgyűlést

rendez, amelyre az érdekelt gazdaközöniséget a Szövetség ezuton is tisztelettel meghívja.

Kolozsvár, 1926. szeptember hó 8.

Lázár Simon s. k.
szöv. elnök.

Orbán Balázs s. k.
szöv. elnök.

Török Bálint s. k.
szöv. elnök.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet T. Tagjaihoz!

Az E. G. E. alapszabályai értelmében az egyesületi tagdíjak január hó 1-én esedékesek.

Tisztelettel felkérjük ezért az E. G. E. összes tagdíjfizetési kötelezettségét vállalt tagjait, hogy úgy a folyó évre esedékes tagdíjakat, mint az Erdélyi Gazda előfizetése címén megállapított évi 100 L. pótdíjat az eselleges hátralékok összegével együtt szíveskedjenek a levélbeli felszólítások bevárása nélkül jelen sorok olvasása napján beküldeni az E. G. E. titkári hivatala címére.

A tagdíjakat késedelmesen küldő tagok, a késedelem folytán kamatvesztést, a könyvelés folytán idővesztést, a felszólítás és bélyegdíj kapcsán kiadástöbbletet okoznak az anyagiakban amugy is szűkölködő egyesületünknek.

Az aradi cukorgyár megkezdte a répa átvételét. Az aradi cukorgyár igazgatósága f. hó 6-án megkezdte a cukorrépa átvételét, a gyár üzembe helyezését pedig 15 re tervezi. Az idén a répa a sok esőben dusan fejlődött és a most beállott meleg napos időben a cukortartalma is rohamosan emelkedik. A waggonokkal már az első napon súlyos nehézségek merültek fel, mert a CFR. nem adott kocsikat a jelzett időre. E tényből arra következtetünk, hogy a tarifa felemelésének időpontjára szándékozik kitolni a szállítást idejét, amiből úgy a gyár, mint a termelőkre igen súlyos károk hárulnak, mert a kiszedett répát őrizni és gondozni kell. A Cukorrépa Termelők Szövetsége személyesen interveniált a gyárnál sürgős és hathatós intézkedés kieszközlése céljából. A gyárba tengelyen szállítandó répa átvétele fennakadás nélkül folyik. A gyár a leszállított répa árát a lehetőségig 14 napon belül, de legkésőbb 30 nap alatt elszámolja és kifizeti a termelőknek.

Kukorica-kiállítás Kolozsváron. Az idei jó kukoricatermés kilátásokra való tekintettel az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya elhatározta, hogy a tél folyamán egy kukorica kiállítást rendez Kolozsváron. A kiállítás célja megismerni a kapcsolt területen termelt kukoricafajtákat, kiválasztani az egyes vidékek talaj- és éghajlati viszonyai között leginkább beváló fajtákat és az azokból szükséges vetőmagot az érdekelt gazdaközöniség számára hozzáférhetővé tenni. — Már most felhívja a kiállításra a szakosztály a kukorica termelő gazdaközöniség figyelmét azzal a kérelemmel, hogy azon lehetőleg a kapcsolt területek minden vidékéről

minél nagyobb számban résztvenni szíveskedjenek.

Kisebb szakközlemények.

Gyümölcsbor készítése. A gyümölcsbor készítéséhez almát vagy körét használunk föl. A gyümölcsöt megválogatjuk, a rothadt példányokat eldobjuk, a piszkosakat vagy földes példányokat pedig meg kell mosni. Az így megválogatott gyümölcsöt egy erre a célra készített zuzón össze kell zuzni. Az összeszuszott gyümölcsöt 12 óráig állni hagyjuk, azután kiszitoljuk. Az így nyert mustot azután tiszta, előzőleg kénnel tisztított hordóba öltjük és rendes hőmérsékű helyiségbe, pincébe helyezük, ahol az erjedés 5—6 hét alatt befejeződik. A gyümölcsbort gyakran kell vizsgálni és feltölteni, hogy a borvirág képződésétől megóvjuk. A jó almabor 5—6 százalékos szeszt tartalmaz és 4—5 évig is eltarthat. Hogy kelemesebb zamata legyen az almabornak, nagyon célszerű a muskotályzsaláya szárított, vagy friss virágait egyidőre belékeverni és benne állani hagyni. Kisebb mennyiség hozzáadása után muskotályzsaláya bort kapunk.

Vegyes közlemények.

Körössy József tagtársunk tragikus halálhíre. A „Keleti Újság”ból vesszük a szomorú hírt, hogy Körössy József volt magyar főszolgabíró, péterlaki földbirtokos, Marosvásárhelyre menet a körtefái sorompónál a vasuti töltésre hajtott kocsival. A derékszögben kanyarodó uttól és fáktól nem látszott jól a közeledő vonat. Amikor a kocsi észrevette a bajt a lovak közé csapott s így őt nem érte baj. Körössy József azonban látva a közelgő veszélyt hirtelen leugrott, de oly szerencsétlenül, hogy a sínekre esett és azok valóságos kettészelték. A nemes gondolkodásáról közismert, agilis tagtársunk megdöbbentő halálhíre mindnyájunkat mély részvétellel és fájdalommal tölt el. Közlebbi részletek felől nem vagyunk tájékozva és azon hő óhajunknak adunk kifejezést, vajha a laptársunk tudósítása tévedésen alapulna és csupán baleset érte volna a már elkerülhetetlen összeütközés kapcsán szeretett tagtársunkat.

Beiratkozás a kolozsvári gazdasági akadémiára. A kolozsvári gazdasági akadémiára való felvételhez szükséges tudnivalókat most kaptuk kézhez. Eszerint az akadémiára való felvételhez gimnáziumi végzettség szükséges (baccalaureatusi diplomával, vagy valamely ezzel egyenlő értékű végzettség), melynek alapján az egyetemre be lehet iratkozni. A beiratás iránti kérvények születési és érettségi bizonyítvánnyal, diplomával felszerelve az akadémia igazgatóságához október 13-ikán estig beküldendők. Azok a pályázók, akik ösztöndíjat óhajtanak elnyerni, kérjék ezt a beiratás iránti kérvényükben, melyhez csatolandó egy állampolgársági és szegénységi bizonyítvány. Az ösztöndíjak elnyeréséért a felvételi vizsga 1926. október 14-ikén reggel kezdődik és áll egy írásbeli és egy szóbeli vizsgából a természetrajz, számtan, fizika és kémia köréből a gimnáziumi tanterv alapján. A jelölteknek, avégből hogy ösztöndíjasokként vétesse nek fel, legalább hetes általános osztályzatot kell nyerniök a vizsgán. Akik ezen alul osztályozottak, azok a rendelkezésre álló helyek határában belül, mint fizetők vétetnek fel. Az ösztöndíjasokkal együtt a fizetők is az internátusban látatnak el, azonban ők a reggeli, ebéd és vacsoráért stb. fizetik a megállapított havi 1200 lej. Ugy az ösztöndíjasok, mint a fizetők évi 150 lej laboratóriumi díjat is kötelesek fizetni. Az iskolai év október 18-án kezdődik meg.

Gazdanap Backamadarason. A nyárárdmenti Backamadaras községben a múlt hé-

ten a gazdaközöniség nagy érdeklődése mellett gazdanapot tartottak. A gazdanap állatkiállítással és versenyfejjéssel kezdődött, majd traktorbemutató következett Jeney földbirtokosnak a talajművelésről és Dobránszky Dezsőnek a cukorrépa termeléséről szóló előadásával. Isztentisztelet után a gazdaközöniség a ref. iskola udvarán rendezett termény és háziipari kiállítást tekintve meg, az iskolában megtartották a gazdaértekezletet, melyen Orbán Balázs a mezőgazdasági hitel és a mezőgazdasági vámok kérdéséről ismertette, gróf Tol-dalagi Mihály pedig a mezőgazdasági szakoktatás fontosságát méltatva javasolta, hogy addig is, míg a kormány a Nyárárdmentén megfelelő földmivesiskolát állít fel, vándortani tókkal kell a szakoktatás terjesztését előbbre vinni. Dr. Bernády György erre a célra ötezer lejt ajánlott fel és indítványozta, hogy az egyházi főhatóságokat keressék meg, hogy az iskolákban, különösen pedig a tanító- és lelkész-képző intézetekben vegyék fel tananyagul a mezőgazdasági szakoktatást. Örömmel állapítjuk meg a marosordavármegye földművelőinek a haladás iránt való törekvését, a gazdasági közügyek iránt való meleg érdeklődését, amelylyel magáévá tette az E. G. E.-nek ugy a vámpolitikai kérdésben a kormányhoz intézett felterjesztését, valamint a vándorszaktanítói állások szervezését is.

Vásárral összekötött tenyészkilátás Medgyesen. Mint Medgyesről írják, nagyban folynak az előkészületek egy október hó 10-én vásárral egybekötött állatkiállítás rendezése érdekében. A simenthali fajta szarvasmarha és báznai fajta sertés tenyésztés központjában rendezendő ezen állatkiállításnak — tenyésztői körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak. A kiállítás részleteinek ismertetésére legközelebb vissza fogunk térni.

A cukorrépatermelés kilátásai. Az Egyesült Államok földművelésügyi minisztériuma a világ ezévi cukorrépatermését 246 millió q-ra becsüli, szemben a múlt évi 236 millió q-val, ami 43 százalék többletet jelentene. A becslés szerint az idén cukornádból 166, cukorrépából 80 millió q cukrot fognak készíteni; a többletből 9 millió q esik a cukornádra és csak 1 millió q a cukorrépára. A cukorfogyasztás örvendetes fokozódást mutat, 14 százalékkal nagyobb, mint az előző évben volt, amivel a termelés kiterjesztése egyelőre még nem tartott lépést. A cukorrépa terméskilátásai egész Európában általában kedvezők, főleg, mert korán lehetett vetni. Németországban 366.000 hektár van cukorrépával bevetve, vagyis csak 1:16 százalékkal kevesebb, mint 1925-ben. Csehországban jobban csökkent a cukorrépával bevetett terület, mint eredetileg gondolták; különösen nagy a visszaesés Sziléziában (25 százalék) és a Felvidékeken (37 százalék), összesen 16 százalék. Ausztriában 6:6 százalék, Magyarországon 3:6 százalék a csökkenés (64,075 hektár bevetett terület). Olaszországban nagymértékben fokozták a cukorrépatermelést, az idén 82,000 hektár a bevetett terület, vagy 30,000 hektár a többlet. Hasonlóképpen Romániában is mintegy 10 százalékkal több a termelés. Svédországban — amint arról már megemlékeztünk — a gazdák sztrájkja miatt alig van cukorrépa-terület. Az Egyesült Államokban különösen nagy a visszafejlődés, az idei cukortermelés csak 8 millió métermázsával volt a múlt évi 9:7 millió métermázsával szemben. Még örvendetesebb jelenség, hogy a legfőbb cukornádatermelő országban, Kubában a cukortermés az idén becslések szerint 11 százalékkal kisebb lesz és így aligha kerül rá a sor, hogy alkalmazzák a nemrég elfogadott törvény alapján a kényszerrendszabályt a termelés 10 százalékos csökkentésére. Braziliában a belső fogyasztás lényegesen megnövekedett, ami a kivitel jelentős csökkenését idézte elő (a cukorkivitel 1925-ben 30 000 q, 1924-ben 269 600 q, 1923-ban 1.350,000 q, 1922-ben 2.116,000 q volt).

Jávában és Trinidadban a cukornádültetvényekben szárazság és viharok károkat okoztak. (Deutsche Landw. Presse 1926. évfolyam, 23. szám) (K-r.)

P I A C.

Országos vásárok. 1926. szeptember 20-án. Alsóárpás, Balázstelke, Botornya, Cserjámos, Csernátfalva, Lekence, Sárköz. 21-én. Alsórákos, Bánffyhyunad, Bethlensztemiklós, Dobra, Erzsébetváros, Göröcsöny, Liszka, Polyan, Székelyhodos, Teikiréce, Vajdaháza. 22-én. Hodos, Krasznabétek. 23-án. Élesd, Kákófalva, Károlyfalva, Németbogsán, Szilágyosomlyó. 24-én. Alsóvince, Perjámos, Resicabánya. 25-én. Dridif, Hidalmás, Kisjenő. 26-án. Bereck, Csikszereda, Etéd, Kurtya, Magyarlapos, Nagyzsám, Tótvárad.

Termények árai mázsánként:

	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
Bodófalva	780	600	550	450	650
Érkesei	825	520	460	440	550
Kézdiszentkereszt	920	590	590	530	510
Klópodla	800	670	500	480	550
Magyarnemegye	750	500	500	500	520
Nagyszében	870	—	510	500	570
Sülelmed	800	500	500	400	600
Temesvár	740	—	430	—	630

Állatárak:

	Fej. tehén borjuval	Hízott ökor elősúlyban	Igás ökor párja	Hízott serfés elősúlyban	Igás ló darabja
Bodófalva	8-10000	26	14-18000	26	4-6000
Érkesei	8000	—	20000	33	7-12000
Kézdisztker	10-12000	—	22-32000	34	10-2000
M.-nemegye	8-1.000	—	20-36000	—	4-8000
N.-szében	10-18000	27	25-30000	49	10-15000
Sülelmed	8-12000	28	20-25000	36	—
Temesvár	13000	—	—	31	9-10000

Az E. G. E. kiadásában megjelent könyvek és egyéb nyomtatványok árjegyzéke.

1. ár, ha a füzetet személyesen veszi meg;
2. ár, ha a füzet árát előzetesen beküldi és egy szerű postal küldés mellett, a füzet megérkezéseért felelősséget nem vállalunk.
3. ár, ha a füzet árát előzetesen beküldi ajánlott és felelős postal küldéssel.
4. ár, ha a füzetet utánvétellel küldjük meg.

Megrendelések azok értékével együtt az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala (Cluj-Kolozsvár, Str. Andrei Mureşan 10.) címére küldendők. Öt példányon felüli füzetmegrendelés esetén 25 százalék engedmény.

	Lel
1. Réti János. A trágyáról, a trágyázásról	5 6 12 16
2. Gáspár J.: A kaszálók és legelők ápolása	20 21 27 31
3. Virág Elek: Sertésenyésztés és hizlalása	20 21 27 31
4. Tormay Béla. A borjúk fölneveléséről	5 6 12 16
6. Hauer Géza. A fejőstehénről	5 6 12 16
7. Hensch Árpád. A szántás-vetésről	5 6 12 16
12. Ritter G. A házikert	30 31 37 41
17. Asványi Lajos. A vörös löhere természetéről	8 9 15 19
19. Herényi: A nyerstakarmányok eltevése	5 6 12 16
20. K. Vörös S. A gazdaságok berendezéséről	5 6 12 16
21. Marx Ferenc. A kosárfűz termelése	5 6 12 16
22. Kovácsy B. Házi állataink takarmányozása	5 6 12 16
30. Nemes István: Az öntözés	5 6 12 16
36. Jakab L. Állataink egészségének gondozása	10 11 17 21
38. Cserhátli S. A gyomok kártékonyága	5 6 12 16
43. Ikafalvi. Szőlőművelésről	5 6 12 16
46. L'Huillier I. A káposzta-félék természetéről	5 6 12 16
47. Dr. Balntner F. A mezőgazd. szeszyárak	5 6 12 16
48. Dr. Nagy E. A cukorrépa termelése	40 41 47 51
52. Dr. Barna. A kenyéradó növények el-lenségei	10 11 17 21
56. Dr. Cséser Lajos: Kalauz a falusi gazdasági társadalomtudományban	10 11 17 21
57. Szász Ferenc. Tejgazdaság. Sajt készítés	15 16 22 26
58. Jászberenyi Andras. Tejgazdaság, vaj-készítés	15 16 22 26
59. Cséser Gyula. Az utak és terek fásítása	5 6 12 16
60. Dr. Szentkirályi A. Erdély juhait és juh-tenyésztése	40 41 47 51
61. Dr. Péter B. A gyógynövénytermesztés	10 11 17 21
Dr. Nagy E. A gazdakörök szervezéséről	10 11 17 21
Hágatási jegyzék darabja	5 6 12 16
Hágatási és borjazási jegyzék darabja	5 6 12 16
Törzskönyvelési lap tehének és bikák részére	5 6 12 16
Próbaféjési napló darabja	5 6 12 16
Napszámjegyzék 100 oldalas	20 21 27 31
Napszámjegyzék 50 oldalas	15 16 22 26
Napszámjegyzék 16 oldalas	5 6 12 16
Szegődménylevél darabja	3 4 10 14
Gazdakör alapszabályminta drbja	5 6 12 16
Mezőgazd. kamarákról szóló törvény	10 11 17 21
Az állattenyésztésről szóló törvény	10 11 17 21
Dr. Szentkirályi Akos „Erdély szarvas-marha-tenyésztésének dolga”	15 16 22 26

Az országosan ismert és bevált
„RADIKAL” patkányirtó szer.
Árai a következők:
Nagy adag . . . . . Lel 135.—
Kis adag . . . . . „ 85.—

Ládacsomagolásban bérmentve:
4 nagyadagos láda . . . . . Lel 620.—
10 kisadagos láda . . . . . Lel 990.—
5 „ „ . . . . . Lel 500.—
3 „ „ . . . . . Lel 310.—
2 „ „ . . . . . Lel 220.—

Szétküldés postai utánvétellel.
„STANDARD” LABORATORIUM
KÉPVISELETE
Timişoara, IV. Bem ucca 34.

MEZŐGAZDÁKNAK!

Hernyóenyv „HÖCHST”. Száraz vetőmagcsávázó „TILLANTIN”, Vetőmagcsávázó „USPULUN”, Nedves vetőmagcsávázó, „TILLANTIN” — „ZELIO” patkányirtó mérég, „ZELIO” egérirtó mérég-szemcsék. NITROGÉNTRÁGYÁK mint kénsavas ammoniák, „LEUNA” salétrom és Harnstoff. Továbbá a világhírű Bayer-féle „CERTAN” poloskairó szer.

Kapható minden mezőgazdasági üzletben, drogériában stb. — Ha nem volna raktáron, úgy forduljon alábbi címhez:

ROMANIL Rt.
Timişoara, Bánáti-ház 3949

APRÓHIRDETÉSEK.

Gazdatiszti, vagy ió-páni állást keres 1927. január 1-ére fiatal, nős, szakiskolát végzett és nagy gyakorlattal bíró egyén, ki a mezőgazdasági gépek kezelését is érti. — Megkereső leveleket „927” jellegre a kiadóhivatal továbbít. 3951

Egyszerű legényül szak-képzett gazdasági ispánt keres dr. Wolf Gyula alsó-szentmihályfalvi gazdaságában jövő évre. Cim Turda. 5953

Eladó szamosfalvi gazdaságunkba termelt nemesített buza vetőmag. Ára 100 kilónként 1100 L. és őszi arpa vetőmag ára 100 kilónként 700 L. Megrendelések, míg a készlet tart,

az összeg és szákok előzetes beküldése mellett eszközölhetők. Bognár és Szántó Rt. Cluj, Calea Regele Ferdinand Nr. 70. 3995

Mező- és tejgazdasági gyakorlattal bíró intéző nős állást keres októberi belépésre, Cim a kiadóban.

Egy egészen új 17 soros „Anicum Drill” vetőgép jutányosan eladó. Értekezhetni 341 és 536 telefon. Megtekinthető Attila-u. 10. 1 egy lovas féderes tráfészék szintén ott jutányos áron eladó. 3962

Eladó 10-12 waggon oldal széna. Nagy József gazdasága Virágosvölgy.

ODVOSI 3. SZÁMU

ŐSZI BUZA

eredeti nemesített, bőven termő, a rozsdának és megdőlésnek kiválóan ellentálló vör őskalászu buzafajta vetőmagja megrendelhető a nemesítő:

Dr. Konopi Kálmán gazdaságában
Odvoson, u. p. Conop, Arad megye.

USPULUN

a legjobb szer a gabona csávázására, üszög, fuzarium, árparozsda, zabportüszög stb. ellen.
Kapható a vezérképviselőnél:
Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület árucaarnoka
Nagyszében—Sibiu. 4948

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvérs.
Cluj-Kolozsvár, Piata Unirei (volt Mátyás király-tér) 7. sz.

Alaptőkéje: 25.000.000 Tartalékok: cca 24.200.000
Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. — *Affiliált intézetei:* Nagyenyed, Torda, Székelyudvarhely, Szaszrégen, Nagybánya. — *Áruraktárai a vasúti állomás mellett.* — Betéteket elfogad, váltókat leszámit, átutalásokat teljesít, mindentféle bankszerű üzletet előnyösen végez. Safe deposit. — Engedélyezett devizahely.

Az Erdélyi Gazdák Zsebnaptára az 1927. évre

jelenleg munkában van. A naptár kizárólag gazdaérdekeket szolgál! A szövetkezeti eszme igaz hirdetője! Kis- és nagy gazdáknak kalauza, tanácsadója! Unaiakozóknak szórakoztatója! Gazdának, kertésznek, szőlésznek, borásznak, erdésznek, méhésznek nélkülözhetetlen!

Hirdetéseket felvesz és előfizetéseket elfogad
Az Erdélyi Gazdák Zsebnaptárának szerkesztősége és kiadóhivatala.
Cluj-Kolozsvár, Attila ucca 10.

Minden modern gazdaságban a
szuperfoszfát-műtrágya
nélkülözhetetlen. 150 kg. kiszórásával holdanként 200-300 kg. terméstopplett érhető el.

„MARASESTI” Societate Anonimă Română pentru Industrii Chimice Bucureşti, Str. Câmpineanu No. 4.